

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

СКЛАДИ І ТЕРМІНАЛИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ**

**Дніпро
2018**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

**МЕХАНІКО-МАШИНОБУДІВНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра управління на транспорті**

СКЛАДИ І ТЕРМІНАЛИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ**

для студентів денної та заочної форм навчання
спеціальності 275 Транспортні технології
(на автомобільному транспорті)

**Дніпро
НТУ «ДП»
2018**

Дерюгін О.В.

Склади і термінали. Методичні рекомендації до виконання курсового проекту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) / О.В. Дерюгін, О.О. Третяк, М.А. Весела ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ«ДП», 2018. – 18 с.

Автори:

О.В. Дерюгін, канд. техн. наук, доц.

О.О. Третяк, канд. техн. наук, доц.

М.А. Весела, асист.

Затверджено до видання редакційною радою Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (протокол № 12 від 04.12.2017) за поданням методичної комісії спеціальності 275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) (протокол № 16 від 15.11.2017).

Розроблено з метою закріплення теоретичного матеріалу та отримання навичок розв'язання типових задач з логістики складування, проектування складського комплексу, оптимізації вибору технологічного і підйомно-транспортного обладнання складських комплексів і організації ефективного логістичного процесу на складі.

Для студентів спеціальності 275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті).

Відповідальний за випуск завідувач кафедри управління на транспорті
І.О. Таран, д-р техн. наук, проф.

Зміст

1. Мета і задачі курсової роботи.....	4
2. Вихідні дані	4
3. Вступ	4
4. Транспортна характеристика вантажів.....	4
5. Визначення запасу вантажу.....	5
6. Розрахунок і аналіз вантажопотоків.....	7
7. Визначення параметрів складського приміщення.....	9
8. Розрахунок параметрів ділянки тимчасового зберігання.....	12
9. Визначення основних параметрів фронту НР.....	13
10. Розрахунок необхідної кількості ПТМ.....	14
11. Економічна ефективність складу.....	14
Список літератури.....	18

1. Мета та задачі курсового проекту

Мета курсового проекту (КП) – закріплення теоретичних знань з дисципліни «Склади і термінали», вивчення основних методів проектування складів, розрахунок параметрів складської зони, обґрунтування і вибір штабелюючого обладнання, параметрів майданчика вантаження-розвантаження для різних типів вантажу різними видами транспорту. Під час вивчення дисципліни розглядається роль складів в логістичних системах та простих транспортних процесах, розглядаються особливості складських об'єктів різних типів, класифікація і характеристика вантажів.

У результаті виконання курсового проекту студент повинен:

- знати основні методи проектування складів;
- вміти обґрунтувати вибір складу для різних видів вантажу.

Для рішення цих задач студент повинен знати основи загальнонаукових, загально інженерних дисциплін, мати достатній рівень знань по дисциплінах "Прикладна математика", "Логістика".

2. Вихідні дані

Для виконання КП студенту видається індивідуальне завдання, що містить:

- річний вантажопотік;
- термін зберігання вантажу;
- питома маса вантажу в загальній номенклатурі вантажів;
- середня об'ємна щільність вантажів;
- види транспорту.

3. Вступ

Охарактеризувати роль складів у сучасному транспортному процесі. Визначити задачі курсового проекту та методи їх вирішення.

4. Транспортна характеристика вантажів

Вибір вантажу, що перевозиться, здійснюється студентом самостійно. Наводяться правила зберігання, пакування і доставки певного виду вантажу.

5. Визначення запасу вантажу

При проектуванні механізованих складів одним з перших основних питань є обґрунтований вибір величини складських запасів вантажів, на одноразове зберігання яких розраховується склад, оскільки від цього залежать всі останні технічні рішення по складу. Запаси мають бути мінімальні, але в той же час достатніми для покриття нерівномірності вантажного потоку. Найбільш ефективним складом слід вважати такий, який має мінімальну місткість і в той же час забезпечує прийом всіх вантажів, що прибувають, перевантаження на інший вигляд транспорту або безперебійне постачання виробничих ділянок і інших споживачів вантажами, що зберігаються на ній, в потрібний час і в потрібних кількостях. Від величини запасів залежать і розміри складу, ширина і висота штабелів сипких вантажів, капітальні витрати, експлуатаційні витрати і приведені витрати, мінімум яких є найбільш об'єктивним критерієм оптимальності складу.

Місткість зони зберігання складу має бути вибрана такою, аби в ній поміщався весь розрахунковий запас вантажів з довірчою вірогідністю $[P]$ (у розрахунках приймаємо $[P] = 0,95$). Визначення величини складських запасів виробляємо за допомогою алгоритмів теорії вірогідності. Розрахункова величина складських запасів визначається як n -я випадкова подія, що є деяким поєднанням випадкових величин добового прибуття Q_n і видачі Q_B вантажів із складу:

$$I_n = I_0 + Q_i^n + Q_i^B \quad (2.1)$$

де I_n – величина складського запасу при n -ом поєднанні величин вантажопотоків прийому і видачі вантажів із складу; I_0 – деякий початковий або страховий запас.

Вірогідність того, що на складі знаходиться n -я величина запасів вантажу, визначається по формулі (2.2):

$$P(I = I_n) = P(Q_i^n) \cdot P(Q_i^B), \quad n=1, k, e; \quad i=1, k; \quad j=1, e \quad (2.2)$$

де $P(Q_i^n)$ – вірогідність того, що на склад прибуде Q_i^n т вантажу; $P(Q_i^B)$ – вірогідність того, що із складу буде вивезено Q_i^B вантажу.

Як вихідні дані для визначення розрахункової величини складських запасів вантажів задаються розподіли величин прибуття і видачі вантажів згідно наступної залежності:

$$Q^n = \begin{bmatrix} Q_1^n & Q_2^n & \dots & Q_k^n \\ P(Q_1^n) & P(Q_2^n) & \dots & P(Q_k^n) \end{bmatrix}$$

$$Q^6 = \begin{bmatrix} Q_1^6 & Q_2^6 & \dots & Q_l^6 \\ P(Q_1^6) & P(Q_2^6) & \dots & P(Q_l^6) \end{bmatrix}$$
(2.3)

де $Q_1^n, Q_2^n, \dots, Q_k^n$ – можливі значення добових вантажопотоків прибуття (k – число цих значень); $Q_1^6, Q_2^6, \dots, Q_l^6$ – можливі значення добових вантажопотоків видачі вантажу із складу (l – число цих значень); $P(Q_1^n), P(Q_2^n), \dots, P(Q_k^n)$ – вірогідність появи відповідних величин добового прибуття вантажів; $P(Q_1^6), P(Q_2^6), \dots, P(Q_l^6)$ – вірогідність появи відповідних величин добового вантажопотоку видачі вантажів із складу.

У даному завданні приймемо як значення $P(Q_1^n), P(Q_2^n), \dots, P(Q_k^n)$ значення питомої ваги кожної групи вантажів в номенклатурі складських запасів.

Визначення страхового запасу вантажу на складі:

$$I_0 = Q_{\max}^6 - Q_{\max}^n$$
(2.4)

Визначається поєднання вантажопотоків. Перевіряємо умову нормування, по якій сума вірогідності всіх подій, створюючих повну групу, має дорівнювати одиниці.

$$\sum_{i=1}^n P_i = 0,02 + \dots + 0,11 = 1,00$$

З величин функції інтегрального розподілу видно, що довірча вірогідність складських запасів $[P] = 0,95$ потрапляє в наступний інтервал накопиченої вірогідності (2.5):

$$0,935 < [P] = 0,95 < 1$$
(2.5)

Залежно від терміну зберігання вантажів на складі, розраховуємо запас зберігання вантажів по групах:

$$E = I \cdot \tau$$
(2.6)

де τ – термін зберігання вантажу на складі, днів.

6. Розрахунок і аналіз вантажопотоків

Вантажопотоки, які переробляються на механізованих складах і вантажних терміналах, діляться на зовнішніх і внутрішніх (внутрішньоскладські).

Зовнішні вантажопотоки – вантажопотоки прибуття і відправлення вантажів із складу на зовнішній (по відношенню до складу) транспорт.

Внутрішньоскладські вантажопотоки – це переміщення вантажів між різними технологічними ділянками усередині складу.

При проектуванні складів спочатку визначають зовнішні середні добові вантажопотоки по формулах:

- по прибуттю на склад:

$$\bar{Q}_{доб}^{np} = \frac{Q_z}{T_{np}} \quad (3.1)$$

- по відправленню вантажу із складу:

$$\bar{Q}_{доб}^{om} = \frac{Q_z}{T_{om}} \quad (3.2)$$

де Q_z – річний вантажопотік, т/год. T_{np}, T_{om} – число доби роботи складу по прийому або видачі вантажів. Приймається згідно умові.

Розрахункові добові вантажопотоки визначаються по формулах:

- по прибуттю на склад:

$$Q_{доб}^{np} = \bar{Q}_{доб}^{np} \cdot k_{np} \quad (3.3)$$

- по відправленню вантажів із складу:

$$Q_{доб}^{om} = \bar{Q}_{доб}^{om} \cdot k_{om} \quad (3.4)$$

де k_{om}, k_{np} – коефіцієнти нерівномірності прибуття і відправлення вантажів із складу. Приймаються в межах 1,1...1,5.

$$Q_{доб}^{(1)} = Q_{доб}^{np} \alpha_1 \quad (3.5)$$

де α_1 – доля вантажів, яка поступає при прибутті спочатку на ділянку тимчасового зберігання.

Інтенсивність другого вантажопотоку:

$$Q_{\text{доб}}^{(2)} = Q_{\text{доб}}^{np} \alpha_2 \quad (3.6)$$

де α_2 – доля вантажів, що перевантажуються при розвантаженні з транспорту прибуття відразу на транспорт відправлення.

Інтенсивність третього вантажопотоку (зовнішній транспорт – зона зберігання вантажів):

$$Q_{\text{доб}}^{(3)} = Q_{\text{доб}}^{np} (1 - \alpha_1 - \alpha_2) \quad (3.7)$$

Інтенсивність четвертого вантажопотоку:

$$Q_{\text{доб}}^{(4)} = Q_{\text{доб}}^{np} \alpha_1 = Q_{\text{доб}}^{(1)} \quad (3.8)$$

Інтенсивність п'ятого вантажопотоку (зона зберігання – ділянка тимчасового зберігання вантажів, що відправляються із складу):

$$Q_{\text{доб}}^{(5)} = Q_{\text{доб}}^{om} \beta_1 \quad (3.9)$$

де β_1 – доля вантажів, що видаються із складу з попередньою комплектацією і підготовкою до відправки.

Інтенсивність шостого вантажопотоку (ділянка тимчасового зберігання вантажів, що відправляються, – навантажувальна ділянка і навантаження на зовнішній транспорт):

$$Q_{\text{доб}}^{(6)} = Q_{\text{доб}}^{(5)} \quad (3.10)$$

Інтенсивність сьомого вантажопотоку (зона зберігання – навантажувальна ділянка і навантаження вантажів на зовнішній транспорт)

$$Q_{\text{доб}}^{(7)} = Q_{\text{доб}}^{om} (1 - \alpha_2 - \beta_1) \quad (3.11)$$

В якості допоміжного показника, що характеризує технологію складських робіт на складі визначити величину вантажопереробки $Q_{\text{пер}}$ і коефіцієнт переробки вантажів на складі $\beta_{\text{пер}}$.

$$Q_{пер} = \sum_{i=1}^n Q_2^{(i)} \quad (3.12)$$

Коефіцієнт переробки вантажів на складі:

$$\beta_{пер} = \frac{Q_{пер}}{Q_2} \quad (3.13)$$

Для забезпечення встановлених термінів розвантаження і навантаження залізничних вагонів визначається часова інтенсивність всіх вантажопотоків, пов'язаних з цими операціями:

$$v_l = \frac{\mu_l \bar{q}_в}{[\tau_{ж}] \tau_0} \quad (3.14)$$

де μ_l – число вагонів в подачі, поданій одночасно під навантаження або вивантаження; $\bar{q}_в$ – розрахункове статистичне навантаження вагону (середня маса вантажу у вагоні); $[\tau_{ж}]$ – встановлений час простою вагонів під навантаження або вивантаження, ч відповідно до договору на експлуатацію під'їзного шляху або договору на подачу і прибирання вагонів; τ_0 – час на підготовчо-завершальні операції-відкриття і закриття дверей вагонів, очищення вагонів після вивантаження і так далі (приймаємо $\tau_0=0,15$ ч).

Годинна інтенсивність внутрішніх вантажопотоків визначається по формулі:

$$v_j = \frac{Q_{доб}^{(j)}}{n_{зм} T_{зм}} k_2 \quad (3.15)$$

де j – номер вантажопотоку; $Q_{доб}^{(j)}$ – величина j -го добового вантажопотоку, т/доб; $n_{зм}$ – число змін роботи на відповідному етапі переробки; $T_{зм}$ – тривалість робочої зміни (12 год.); k_2 – коефіцієнт годинної нерівномірності вантажопотоків.

7. Визначення параметрів складського приміщення

Першим етапом проектування закритого складу тарно-штучних вантажів є вибір типу і параметрів транспортно-складської тари. Вантаж поступає на склад пакетованими вантажними одиницями на стандартних євро-піддонах, які відповідають вимогам ISO і вітчизняним ГОСТам, розміром 1200x1000 мм.

Місткість піддону (середнє завантаження) визначається по формулі:

$$G = a \times b \times c \times f_T \times g \quad (4.1)$$

де a, b, c – відповідно габарити піддону, м; g – об'ємна маса вантажу; f_T – коефіцієнт заповнення вантажем об'єму складської тари.

На перших етапах проектування довжину складу можна визначити по формулі:

$$L = \sqrt{\frac{Ek_k}{\beta \cdot G \cdot f_1 \cdot z}} \quad (4.2)$$

де E – розрахунковий запас зберігання вантажу, т; K_k – коефіцієнт, що враховує комплектуваний об'єм робіт на складі; β – коефіцієнт довжини, що є відношенням довжини складу L до його ширини B ; G – середня завантаженість піддонів, т; f_1 – питома кількість піддонів, що доводяться на 1 м² площі зони зберігання (з врахуванням проходів).

Число ярусів по висоті визначається виходячи з відомої висоти підйому штабелюючої машини H_{Π} :

$$z = \frac{H_{\Pi} - h_n - 0,2}{C_{\text{я}}} + 1 \quad (4.3)$$

де $C_{\text{я}}$ – висота ярусу стелажів, м.

$$C_{\text{я}} = C + \Delta + e \quad (4.4)$$

де C – висота укладання вантажу на піддоні, м; Δ – власна висота або товщина піддону, приймаємо $\Delta = 0,15$ м; e – відстань по висоті від верху нижнього піддону або лежачого на ньому вантажу до низу опорної поверхні наступного по висоті піддону з вантажем.

Площа складського приміщення визначається виходячи із залежності:

$$S = \frac{E \cdot k_k}{G \cdot f_1 \cdot z} \quad (4.5)$$

Наступним етапом визначається число штабелюючих машин, обслуговуючих зону зберігання вантажів:

$$r_{ш} = INT \frac{R}{[R]} k_k \quad (4.6)$$

де R – число піддонів з вантажем, що зберігаються на складі; $[R]$ – число вантажних одиниць в оптимальній секції сховища, яку може обслужити одна штабелююча машина при прийомі і видачі цілими піддонами. Приймається згідно довідкової літератури.

$$R = \frac{E}{G} \quad (4.7)$$

Визначимо висоту складського приміщення в зоні зберігання вантажів. Висота зберігання вантажів залежить від кількості ярусів зберігання вантажів, висоти ярусу і технічних характеристик вантажопідйомного пристрою. Висота приміщення визначається по формулі:

$$H_{я} = (z-1)C_{я} + h_{н} + h_{в} \quad (4.8)$$

де $h_{н}$ – висота розташування над підлогою нижнього ярусу, м; $h_{в}$ – відстань по висоті від рівня останнього (верхнього) ярусу стелажів до низу покриття будівлі, м (приймається залежно від вигляду НРМ).

Наступним етапом проектування складського приміщення є визначення числа вантажних складських одиниць, яке може бути розміщене в заданому або вибраному просвіті складської будівлі. У нашому випадку, при штабельному зберіганні, кількість вантажних складських одиниць визначається по формулі:

–у поперечному напрямі:

$$y = INT \left(\frac{B - B_{np} \cdot n_{np} - B_0}{b + \lambda} \right) \quad (4.9)$$

де n_{np} – число подовжніх проходів на складі для забезпечення вільного під'їзду до будь-якого найменування вантажу, що зберігається, м; B_0 – частина ширини проїзду, що не використовується, приймається рівною 3% від загальної ширини проїзду, м; B_{np} – ширина подовжнього проходу між штабелями, м; λ – зазор між вантажем у в'їзному стелажі ($\lambda=0,1$ м).

Кількість подовжніх проходів на складі для вільного доступу до групи вантажів визначається по формулі:

$$n_{np} = INT \left(\frac{n \cdot z \cdot (B - B_0)}{n \cdot z \cdot B_{np} + 2R \cdot (b + 0,1)} \right) + 1 \quad (4.10)$$

де n – число груп комплектів вантажів, що одноразово зберігаються на складі, до яких має бути забезпечений незалежний вільний доступ штабелюючої машини, без перестановки інших вантажів.

- у подовжньому напрямі:

$$x = \frac{R}{x \cdot z} \quad (4.11)$$

де z – кількість ярусів зберігання вантажів.

Довжина стелажу в зоні зберігання складе:

$$L_{cx} = INT(l_d + b_c) \cdot x + b_c \quad (4.12)$$

де l_d – довжина полиці стелажу між двома стійками, м; x – число полиць стелажу; b_c – ширина стійки вантажу, м.

Разом довжина стелажної зони зберігання вантажу складе:

$$L_x = L_{cx} + l_1 + l_2 \quad (4.13)$$

де l_1 – розмір на вихід штабелюючої машини із стелажу з тупикового боку сховища, м; l_2 – розмір на вихід штабелюючої машини із стелажу з боку прийому вантажу.

8. Розрахунок параметрів ділянки тимчасового зберігання

Площа ділянки тимчасового зберігання визначається по нижченаведеній залежності:

$$F_{vx} = \frac{Q_{доб}^{np} \cdot (T_{vx}^{np} + T_{vx}^{відпр})}{f_1 \cdot Z \cdot M_r \cdot k_{нс}} \quad (5.1)$$

де $T_{vx}^{np}, T_{vx}^{відпр}$ – термін тимчасового зберігання вантажів, що прибувають і відправляються ($T_{vx}^{np} = 2, T_{vx}^{відпр} = 1$), дн; M_r – навантаження на підлогу від одного піддону ($M_r = 0,864$); $k_{нс}$ – коефіцієнт використання площі ($k_{нс} = 2,5$); z – кількість ярусів зберігання вантажів в зоні тимчасового зберігання із умови $M_r \leq 3,5$ т/м².

Довжина ділянки тимчасового зберігання складас:

$$L_{ex} = \frac{F_{ex}}{B_c} \quad (5.2)$$

9. Визначення основних параметрів фронту НР

Першим етапом визначимо довжину ділянки розвантаження залізничних вагонів:

$$L_{жс} = 15 \cdot m_e \quad (6.1)$$

де 15 – довжина залізничної колії і ділянки для установки під навантаження-розвантаження одного вагону, м; m_e – число вагонів в подачі (групі), що одночасно подається під розвантаження;

$$m_e = INT \left(\frac{Q_{доб}}{x_n \cdot q_e} \right) \quad (6.2)$$

де x_n – число подач вагонів до складу за добу, приймаємо у розрахунку $x_n = 3$; q_e – середнє завантаження одного вагону, т.

Кількість автомобілів, що приходять під вантаження щогодини:

$$m_a = INT \left(\frac{v_a \cdot \tau_a}{q_a \cdot 60} \right) \quad (6.3)$$

де V_a – годинна інтенсивність вантажопотоку відправлення вантажів на автотранспорті, т/час; τ_a – час навантаження автомобіля, хв; q_a – середнє завантаження одного автомобілю, т.

Довжина ділянки вантаження автомобілів в складу:

$$L_a = l_a \cdot m_a \quad (6.4)$$

де l_a – довжина ділянки для установки одного автомобіля під навантаження згідно вибраної схеми розташування автомобіля у вантажного фронту, приймаємо $l_a = 4$ м.

10. Розрахунок необхідної кількості ПТМ

Наступним етапом проектування складу є визначення необхідної кількості підйомно-транспортних машин.

По умові на складі використовуються ПТМ циклічної дії. Розвантаження залізничних вагонів і вантаження автомобілів здійснюється за допомогою електронавантажувачів. Внутрішньоскладські операції здійснюються за допомогою стележного крану-штабелера.

Число ПТМ циклічної дії певного типу на складі визначають по формулі:

$$r = \frac{1}{k_t} \sum_{j=1}^n \frac{V_j \cdot t_j}{G \cdot 60} \quad (7.1)$$

де k_t – коефіцієнт використання устаткування за часом ($k_t = 0,8$); n – число етапів, на яких використовується даний тип підйомно-транспортних машин; V_j – розрахункова годинна ефективність вантажопотоку на j -ому етапі переробки вантажів, т/год.

Середній час циклу електронавантажувача зони розвантаження ж/д вагонів:

$$\bar{t} = t_1 + \frac{2 \cdot \bar{h}_1 + 2 \cdot \bar{h}_2}{v_{\Pi}} + \frac{2 \cdot \bar{l}}{v_{\Delta}} + t_2 \quad (7.2)$$

де $\bar{h}_1, \bar{h}_2$ – середня висота підйому вантажозахватного механізму при підйомі на початку циклу і в кінці циклу, ($\bar{h}_1 = 1,2$ м, $\bar{h}_2 = 0,3$ м); $\bar{l}$ – середня відстань транспортування вантажу навантажувачем в циклі, м; V_{Π}, V_{Δ} – швидкості підйому вантажу та руху електронавантажувача, приймаємо $V_{\Pi} = 10$ м/хв, $V_{\Delta} = 100$ м/хв.; t_2 – час установки вантажу в кінці циклу, приймають $t_2 = 0,4$ с.

Аналогічно визначається час циклу для навантажувача для зони вантаження.

Визначимо час циклу стележного крану штабелера:

$$\bar{t}_c = \frac{2\bar{l}}{v_K} + \frac{2\bar{h} + 0,4}{v_{\Pi}} + \frac{4(b + 0,1)}{v_{\Gamma}} \quad (7.3)$$

де V_K, V_{Π}, V_{Γ} – швидкості пересування крану, підйому і висунення вантажозахвату, м/хв.

11. Економічна ефективність складу

Собівартість промислової продукції - це виражені в грошовій формі поточні витрати підприємства на її виробництво і збут. Витрати на виробництво

утворюють виробничу собівартість, а сумарні витрати на виробництво і збут – повну собівартість промислової продукції.

Собівартість складається з витрат в процесі виробництва по використанню основних виробничих фондів, сировини, матеріалів, праці, палива, енергії і інших витрат на виробництво продукції. У її склад включуються наступні витрати, багато хто з яких пов'язаний з витратами на складування і переробку вантажів на складах, на навантажувально-розвантажувальних, комплектування і інші роботи, що виконуються на складах.

Найбільш об'єктивним генеральним критерієм для вибору параметрів складу і схеми механізації є сумарні приведені витрати, термін окупності інвестицій на склади і грошові потоки по роках. Приведені витрати враховують як первинні капітальні вкладення на будівництво складу і оснащеного його устаткуванням, так і наступні витрати на його експлуатацію.

Приведені витрати по складу штучних вантажів розраховуються по формулі:

$$P = \mathcal{E} + \varepsilon \cdot K \quad (8.1)$$

де ε - нормативний коефіцієнт економічної ефективності капіталовкладень (приймається 0,2-0,4, що відповідає терміну окупності витрат відповідно 5-2,5 років, оскільки $T=1/\varepsilon$).

При обґрунтуванні варіанту складу капітальні витрати визначаються приблизно по укрупнених вимірниках вартості по формулі:

$$K = \left[LB\psi(H) + \sum_{i=1}^n r_i K_i \delta_i \right] 10^{-3} + K' \quad (8.2)$$

де L, B – ширина і довжина складу, м; H – корисна висота складського приміщення, м; $\psi(H)$ - вартість 1м³ корисного об'єму складської будівлі, грн.; r_i - число ПТМ або іншого складського устаткування, грн.; K_i – вартість устаткування, грн.; K' - коефіцієнт, що враховує накладні витрати і нарахування на монтаж і випробування механізмів (приймається $K_i = 147,5$)

Таблиця 8.1

Кошторис капітальних вкладень на придбання складського устаткування

Найменування устаткування	Кількість одиниць, r_i	Вартість одиниці, K_i	Сума, грн.
Стелажний кран-штабелер			
Електронавантажувач			

Також у вартість капітальних вкладень входять: будівництво ж/д вітки, будівництво доріг, придбання паллет.

Витрати на будівництво ж/д вітки складе:

$$K_{жд} = L_n \cdot K_{жс} \quad (8.3)$$

де $K_{жс}$ - вартість 1 лінійного метру ж/д шляху, грн. ($K_{жс} = 1600$ грн.); L_n - довжина розвантажувального фронту, м;

Витрати на будівництво автодороги:

$$K_{ав} = K_a (B_{пл} L_c + B_D L_D) \quad (8.4)$$

де K_a - вартість будівництва 1 м^2 автошляху, грн. ($K_a = 320$ грн.); $B_{пл}$ - ширина площі для під'їзду автомобіля до складу; L_c - довжина складу, м; B_D - ширина шляху, відповідна до складу, м; L_D - довжина дороги, відповідна до складу, м;

Вартість необхідної кількості паллет:

$$K_{под} = f_p K_1 R \quad (8.5)$$

де f_p - резерв політ ($f_p = 1,05$); K_1 - вартість одного піддону, грн.; R - розрахункове число піддонів;

Таблиця 8.2

Показники, що беруть участь в розрахунку капітальних витрат.

Число пакетів з вантажем	
Вартість стелажів в розрахунку на 1 пакет, що зберігається, на стандартному піддоні, грн.	
Число стелажів по ширині складу	
Число пакетів по довжині стелажів	
Ширина фундаменту під стелажі	
Довжина фундаменту з розрахунку на 1 пакет	
Товщина фундаментної плити ЖБ	
Вартість 1 м^3 ЖБ фундаменту	
Довжина підкранових шляхів	
Число кранів-штабелерів	
Вартість 1 крана-штабелера	
Вартість 1 м^3 об'єму складу	
Коефіцієнт, що враховує інші і невраховані роботи і витрати	

Експлуатаційні витрати визначаються по формулі:

$$\mathcal{E} = K_{СКШ} \cdot r_p \cdot a_{ш} + P_p \cdot n_p \cdot f_{сн} \cdot 3П_1 + K_{ЭП} \cdot r_{ЭП} \cdot a_{ш} + C_{эл} \quad (8.6)$$

де $K_{СКШ}$ - вартість однієї штабелюючої машини, грн.; r_p - число штабелерів; $a_{ш}$ - норма відрахувань на амортизацію і ремонт; P_p - число складських працівників, що працюють кожну зміну ($P_p=2$); n_p - число змін роботи складу ($n_p=2$); $f_{сн}$ - коефіцієнт переходу до облікового складу ($f_{сн}=1,12$); $3П_1$ - річні витрати на зарплату одного робітника на складі; $K_{ЭП}$ - вартість електронавантажувача; $K_{ЭП}$ - число електронавантажувачів; $C_{ЭП}$ - витрати на освітлення складського приміщення, грн.;

$$C_{эл} = \xi_{осв} \cdot T_z \cdot n_{см} \cdot T_{см} \cdot \eta_{осв} \cdot 10^{-3} \cdot S_{скл} \cdot \varphi \quad (8.7)$$

де $\xi_{осв}$ - вартість 1 кВт-години освітлювальної електроенергії, ($\xi_{осв}=132298,88$ грн/кВт-час); T_z - число днів роботи складу в році; $n_{см}$ - число змін роботи в добу;

Прибуток, що отримується в результаті роботи складу визначимо по формулі:

$$D = Q \cdot C_n + 365 \cdot E \cdot k_e \cdot C_x \quad (8.8)$$

де C_n - стягувана з клієнтів плата за пряме перевантаження 1 т вантажу на складі, грн. ($C_n=4$ грн.); k_e - коефіцієнт заповнення ємкості складу протягом року ($k_e=0,8$); C_x - стягувана з клієнтів плата за зберігання тони вантажу в перебігу однієї доби, грн. ($C_x=3$);

Прибуток складе:

$$ПР = D - \mathcal{E} \quad (8.8)$$

Чистий прибуток складського комплексу складе:

$$ЧПР = (ПР - НДС \cdot D - K - S \cdot H_z)(1 - H_{П}) \quad (8.9)$$

де K - вартість основних виробничих фондів, грн.; H_z - податок на землю, грн.; $H_{П}$ - податок на прибуток.

Список літератури

1. Маликов О.Б. Склады и грузовые терминалы: Справочник. СПб.: Издательский дом «Бизнес-пресса», 2005. – 560 с.
2. Батищев И.И. Организация погрузочных и разгрузочных работ на автомобильном транспорте. М: Транспорт 1978. – 223 с.
3. Дегтярев Г.Н. Организация и механизация погрузочно-разгрузочных работ на автомобильном транспорте М.: Транспорт, 1980 – 264 с.
4. Деменкова Т.В., Рудных С.С. Грузоведение, сохранность и крепление грузов. 4.1. Транспортная характеристика грузов. М.: МИИТ, 1985 – 74 с.
5. Манжосов Г.П. Современный склад. Организация и технология. М.: КИА центр, 2002. – 224 с.
6. Правила перевозок грузов. 4.1./ МПС. М.: Транспорт, 2001 – 384 с.
7. Средства транспортирования грузов: Справочник. СПб.: Выбор, 2001 – 312 с.
8. Телегин А.И., Балберов Ю.А., Денисов Н.И. и др. Транспортная тара: Справочник. М.: Лесная промышленность, 1978 – 238 с.
9. Демичев Г.М. Складское тарное хозяйство и технология транспортно-складских процессов.
10. Транспортная логистика: Учебное пособие/ Под ред. Л.Б. Миротина. – М.: МГАДИ, 1996. – 48 с.

Дерюгін Олег Валентинович
Третьяк Олена Олександрівна
Весела Марія Анатоліївна

СКЛАДИ І ТЕРМІНАЛИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

для студентів денної та заочної форм навчання
спеціальності 275 Транспортні технології
(на автомобільному транспорті)

Видано в редакції авторів.

Підписано до друку 16.05.2018. Формат 30x42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,0.
Обл.-вид. арк. 1,0. Тираж 6 пр. Зам. №

Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19.